

ledes, at der i Stedet for at tales om „de nærmeste“ tales om den, der bestiller Begravelsen, der dér efter Lovforslagets øvrige Bestemmelser har Ansvaret for, at den foregaar paa rette Maade.

Min Grundbetragtning af Forslaget er altsaa den, at jeg ønsker, at det skal føre til et saa fuldkomment Opgør som muligt mellem Folkekirken og det borgerlige Samfund paa Begravelsesvæsenets Omraade, og jeg vilde ønske, at man, dersom dette Forslag skal behandles i Udvalg og muligvis undergaa Ændringer, fra alle Sider vilde være med til at fjerne de Bestemmelser hist og her, som endnu kunne siges at staa i Vejen for et saadant endeligt og fuldstændigt Opgør. Jeg skulde gerne være med dertil.

J. H. Jensen: Det ærede Medlem for Københavns 13de Valgkreds (Meyer) lod i sit Foredrag en Bemærkning falde om, at alle havde Ret til at komme i Jorden. Det have vi nu for Tiden og have formodentlig altid haft i den Tid, vi have haft de saakaldte indviede Kirkegaarde. Alle- rede Kirkeritualet af 1685 fortæller utrykkeligt, at alle have Ret til at komme i Jorden, men der staa ganske vist, at de, som ikke ere af den rene og rette Lære, maa nok komme i Jorden, men hverken med præstelig Medvirkning eller Ligtale. Vi have altsaa haft Tider, og de have været lange, hvor vi have haft to Slags Begravelser, en første Klasses og en anden Klasses Begravelse, idet de, der hørte til Folkekirken, kunde faa en første Klasses Begravelse, medens alle andre maatte nøjes med en anden Klasses. Da vi imidlertid fik Grundloven, var der jo mange, som mente, at da Grundloven gav fuld religiøs Frihed, gav den ogsaa Frihed paa disse Omraader, saa at vi ikke længere skulde have første og anden Klasses Mennesker paa Grund af religiøse Skel. Det viste sig imidlertid, at selv om Grundloven huggede det store Tov over paa det religiøse Omraade, blev der dog ikke saa faa snærende Baand, og det gjaldt navnlig Begravelser.

I Tidens Løb viste det sig bestandigt, at særlig de, der stode udenfor Folkekirken, tidt og ofte kom i Konflikt med en Del af Præsterne. Der var ganske vist mange Præster, som stillede sig meget liberalt, saa at den Slags Begravelser kunde forløbe til de paagældendes Tilfredshed, men andre Steder gik det ander-

ledes. Der fandtes nemlig fanatiske Præster, som ogsaa optraadte paa en meget brutal Maade og søgte at lægge alle mulige Hindringer i Vejen for saadanne Begravelser. Jeg mindes saaledes at have læst først i 90erne en lille Pjece, som det forenede Venstre den Gang udgav, og som havde til Opgave at fremhæve en hel Del af de mest graverende Forhold under Ministeriet Estrup. Deri meddeles ogsaa kort og godt, at en Baptist var bleven idømt 100 Kroners Mulkt for at have talt paa Soderup Kirkegaard. Jeg søgte nærmere Oplysninger derom, og det viste sig at være rigtigt. Der var talt nogle faa Ord af den afdødes Trosfælle ved en Baptists Begravelse paa Soderup Kirkegaard. Præsten maatte indrømme, at der ikke var sagt et eneste Ord, uden hvad han selv kunde have sagt, men desuagtet maatte Sagen til Domstolene, og den paagældende blev idømt en Bøde ved Under- og ved Overretten. Han forlangte Sagen appelleret til Højesteret, men det blev ham nægtet. Overretten dømte ham til 100 Kr., og dem afsonede han med Vand og Brød. — Nogle Aar efter læste vi i „Vendssysel Tidende“, at i Torslev Sogn i Dronninglund Herred havde de en lignende Historie. Der var blevet talt nogle Ord ved en Begravelse uden Præstens Tilladelse, og da han fik det at vide, skulde Sagen naturligvis gaa til Domstolene. Her blev atter idømt 100 Kroners Bøde, men den paagældende vilde ikke afsones Straffen og betalte saa Bøden. Det er vel nok de to sidste Straffe, som ere idømte for at have sagt nogle faa Ord paa en Kirkegaard, vel at mærke ikke Ord, som stride mod Luthers Lære, og ikke Ord, som ikke enhver Præst kunde udtale. Men man var her inde paa Enemærker,

Rettelser.

- Sp. 6416, L. 11 f. o.: „under dets Behandling i Landstinget“, læs: „under dets Behandling, siden det forlod Lagtinget“.
- 6417, L. 5 f. o.: „1858“, læs: „1868“.
- 6417, L. 23 f. n.: „Adresser“, læs: „en Adresse“.
- 6418, L. 2 f. o.: „Bestemmelser“, læs: „en Bestemmelse“.
- 6418, L. 7 f. n.: „paavirket Folks Ædruelighed“, læs: „virket for Ædruelighed“.